

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social



Reforma del treball autònom (I): mesures vigents

15-11-2017

El dia 26 d'octubre van entrar en vigor algunes de les reformes introduïdes per la [Llei 6/2017](#), de 24 d'octubre, de reformes urgents del treball autònom. Són les següents:

Cotització en supòsits de pluriactivitat

Es modifica l'[article 313 del TRLGSS](#) per establir que els treballadors autònoms que, a causa d'un treball per compte d'altri desenvolupat simultàniament, cotitzin per contingències comunes en règim de pluriactivitat, tenint en compte tant les cotitzacions efectuades en aquest règim especial com les aportacions empresarials i les corresponents al treballador en el règim de la Seguretat Social que correspongui per la seva activitat per compte d'altri, tenen dret al reintegrament del 50 per cent de l'excés en què les seves cotitzacions superin la quantia que estableixi a aquest efecte la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a cada exercici -el 2017 aquesta quantia és de 12.739,08 euros, tal com estableix l'article 106.5.7 de la [Llei 3/2017](#), de 27 de juny-, amb el límit del 50 per cent de les quotes ingressades en aquest règim especial, per raó de la seva cotització per les contingències comunes de cobertura obligatòria.

En aquests supòsits, la Tresoreria General de la Seguretat Social ha d'abonar el reintegrament que en cada cas correspongui abans de l'1 de maig de l'exercici següent, excepte quan concorrin especialitats en la cotització que impedeixin efectuar-lo en aquest termini o resulti necessària l'aportació de dades per part de la persona interessada, en aquest cas el reintegrament s'ha de fer amb posterioritat a aquesta data. Abans de la reforma era la persona interessada qui havia de demanar aquest reintegrament.

Bonificacions dels treballadors autònoms per conciliació de la vida personal i familiar vinculada a la contractació

Es modifica l'article 30 de la [Llei 20/2007](#), d'11 de juliol, per incrementar l'edat dels menors que donen dret a una bonificació del 100 per cent de la quota d'autònoms per contingències comunes, que resulti d'aplicar, a la base mitjana que tingui el treballador els 12 mesos anteriors a la data en

què s'aculli a aquesta mesura, el tipus mínim de cotització vigent que en cada moment estableix l'esmentat règim especial. Abans aquesta bonificació era establerta per a la cura de menors de set anys i ara ho és per a la cura de menors de dotze anys.

Bonificació de quotes de la Seguretat Social per a treballadors autònoms durant el descans per maternitat, paternitat, adopció, guarda amb fins d'adopció, acolliment, risc durant l'embaràs o risc durant la lactància natural

Es manté la bonificació per a aquests supòsits que disposa l'article 38 de la [Llei 20/2007](#), d'11 de juliol, del 100 per cent de la quota d'autònoms, que resulti d'aplicar, a la base mitjana que tingués el treballador en els 12 mesos anteriors a la data en què s'aculli a aquesta mesura, el tipus de cotització establert com a obligatori per a treballadors inclosos en el règim especial de la Seguretat Social. La novetat consisteix en el fet que abans, per accedir a aquesta bonificació, l'autònom havia de contractar un treballador aturat mitjançant un contracte d'interinitat i l'empara del que disposa el Reial decret llei 11/1998, de 4 de setembre; després d'aquesta reforma, ja no és preceptiva, sinó potestativa, la celebració del contracte d'interinitat per accedir a aquestes bonificacions.

Bonificacions a les treballadores autònomes que es reincorporen al treball en determinats supòsits

Es crea un nou article 38.bis a la [Llei 20/2007](#), d'11 de juliol, per bonificar les quotes de les treballadores autònomes que hagin cessat la seva activitat per maternitat, adopció, guarda amb fins d'adopció, acolliment i tutela, en els termes legalment establerts, tornin a realitzar una activitat per compte propi en els dos anys següents a la data del cessament. La bonificació comporta que la seva quota per contingències comunes, inclosa la incapacitat temporal, quedi fixada en la quantia de 50 euros mensuals durant els 12 mesos immediatament següents a la data de la seva reincorporació a la feina, llevat que optin per una base de cotització superior a la mínima, en aquest cas es poden aplicar durant el període abans indicat una bonificació del 80 per cent sobre la quota per contingències comunes, i la quota a bonificar és la resultant d'aplicar a la base mínima de cotització establerta amb caràcter general en el corresponent règim especial el tipus mínim de cotització vigent en cada moment, inclosa la incapacitat temporal.

Drets col·lectius del treballador autònom

Es modifiquen els articles 19, 20 i 22 de la [Llei 20/2007](#), d'11 de juliol, que estableixen que les associacions, confederacions, unions i federacions de treballadors autònoms de caràcter intersectorial que hagin acreditat ser representatives i amb més implantació, tant en l'àmbit estatal com en l'autonòmic, en els termes que estableix l'article 21 de la llei, són declarades d'utilitat pública d'acord amb el que disposen els articles 32-36 de la [Llei orgànica 1/2002](#), de 22 de març, reguladora del dret d'associació. També s'estableix que en el Consell del Treball Autònom estan representats els consells del treball autònom d'àmbit autonòmic.

Base mínima de cotització per a determinats treballadors autònoms

Es modifica l'[article 312 del TRLGSS](#) per establir que els treballadors autònoms que en algun moment de cada exercici econòmic i de manera simultània hagin tingut contractat al seu servei un nombre de treballadors per compte d'altri igual o superior a deu, la base mínima de cotització per a l'exercici següent s'ha de determinar en la corresponent Llei de pressupostos generals de l'Estat.

El mateix succeeix amb els anomenats *autònoms societaris* (administradors i socis de societats de capital que en tinguin el control efectiu d'acord amb el que disposa l'[article 205.2 del TRLGSS](#)). Fins ara aquests treballadors autònoms tenien com a base mínima la del grup 1 del règim general de la Seguretat Social.

Formació dels treballadors autònoms

S'estableix que les organitzacions intersectorials representatives d'autònoms i de l'economia social han de participar en la detecció de necessitats, disseny, programació i difusió de l'oferta formativa per a treballadors autònoms a què fa referència la [Llei 30/2015](#), de 9 de setembre, per la qual es regula el Sistema de Formació Professional per a l'Ocupació en l'àmbit laboral.

D'altra banda, les associacions intersectorials de treballadors autònoms, tant estatals com autonòmiques, poden participar, amb veu i sense vot, en els grups corresponents creats en el si de la Comissió Nacional per a la Seguretat i la Salut en el Treball quan s'hi abordin les condicions de treball dels treballadors autònoms, en els supòsits de planificació, programació, organització i control de la gestió relacionada amb la millora de les condicions de treball i la protecció de la seguretat i salut dels treballadors autònoms.

Equiparació dels treballadors autònoms a l'efecte de les contingències derivades d'accident de treball *in itinere*

Es modifica l'[article 316 del TRLGSS](#) per establir que també s'ha d'entendre com a accident de treball el sofert en anar o en tornar del lloc de la prestació de l'activitat econòmica o professional. A aquests efectes, s'entén com a lloc de la prestació l'establiment on el treballador autònom exerceixi habitualment la seva activitat sempre que no coincideixi amb el seu domicili i es correspongui amb el local, nau o oficina declarat com afecte a l'activitat econòmica a efectes fiscals.

Nova bonificació per a la contractació de familiars del treballador autònom

La contractació indefinida per part del treballador autònom com a treballadors per compte d'altri del seu cònjuge, ascendents, descendents i altres parents per consanguinitat o afinitat, fins al segon grau inclusivament, dona dret a una bonificació en la quota empresarial per contingències comunes del 100 per cent durant un període de 12 mesos. Per poder acollir-se a aquesta bonificació, cal que el treballador autònom no hagi extingit contractes de treball, bé per causes objectives o per acomiadaments disciplinaris que hagin estat declarats judicialment improcedents, bé per acomiadaments col·lectius que hagin estat declarats no ajustats a dret, en els 12 mesos anteriors a la celebració del contracte que dona dret a la bonificació establerta. A més, l'ocupador ha de mantenir el nivell d'ocupació durant els sis mesos posteriors a la celebració dels contractes que donen dret a l'esmentada bonificació en els termes que estableix la disposició addicional setena de la [Llei 6/2017](#), de 24 d'octubre.

Compatibilitat de la realització de treballs per compte propi amb la percepció d'una pensió de jubilació contributiva

Es modifica l'[article 214 del TRLGSS](#), que ja regulava l'anomenada *jubilació activa*, i estableix que la quantia de la pensió de jubilació compatible amb el treball és equivalent al 50 per cent de l'import resultant en el reconeixement inicial, un cop aplicat, si escau, el límit màxim de pensió pública, o del que s'estigui percebent, en el moment d'inici de la compatibilitat amb el treball, excloent-ne,

en tot cas, el complement per mínims, qualsevol que sigui la jornada laboral o l'activitat que faci el pensionista. Doncs bé, a partir d'aquesta reforma, si l'activitat es fa per compte propi i s'acredita tenir contractat, almenys, a un treballador per compte d'altri, la quantia de la pensió compatible amb el treball arribarà al 100 per cent.

Contractació dels fills amb discapacitat del treballador autònom

La disposició addicional desena de la [Llei 20/2007](#), d'11 de juliol, i l'[article 12.2 del TRLGSS](#) ja establien que els treballadors autònoms poden contractar, com a treballadors per compte d'altri, els fills menors de 30 anys, encara que convisquin amb ells, i queda exclosa de l'àmbit de l'acció protectora dispensada als familiars contractats la cobertura per desocupació. A més, s'atorga el mateix tractament als fills que, tot i ser majors de 30 anys, tinguin especials dificultats per a la inserció laboral. A aquests efectes, anteriorment es considerava que existien aquestes especials dificultats únicament en dos supòsits:

-Persones amb paràlisi cerebral, persones amb malaltia mental o persones amb discapacitat intel·lectual, amb un grau de discapacitat reconegut igual o superior al 33 per cent.

-Persones amb discapacitat física o sensorial, amb un grau de discapacitat reconegut igual o superior al 65 per cent.

Doncs bé, després de la reforma s'ha inclòs un tercer supòsit: persones amb discapacitat física o sensorial, amb un grau de discapacitat reconegut igual o superior al 33 per cent i inferior al 65 per cent, sempre que causin alta per primera vegada en el sistema de la Seguretat Social.

Bonificacions per altes de familiars col·laboradors de treballs autònoms

L'article 35 de la [Llei 20/2007](#), d'11 de juliol, ja establia que el cònjuge i els familiars de treballadors autònoms per consanguinitat o afinitat fins al segon grau inclusivament i, si escau, per adopció, que s'incorporin al règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms, sempre que no hagin estat donats d'alta en aquest règim els cinc anys immediatament anteriors i col·laborin amb ells mitjançant la realització de treballs en l'activitat de què es tracti, incloent-hi els dels treballadors per compte propi del règim especial dels treballadors del mar, tenen dret a una bonificació durant els 24 mesos següents a la data d'efectes de l'alta, equivalent al 50 per cent durant els primers 18 mesos i al 25 per cent durant els 6 mesos següents, de la quota que resulti d'aplicar sobre la base mínima el tipus corresponent de cotització vigent en cada moment en el règim especial, o sistema especial si és el cas, de treball per compte propi que correspongui.

Doncs bé, a partir de la reforma, s'inclou també en aquesta bonificació la parella de fet del treballador autònom. A aquests efectes, es considera parella de fet la constituïda, amb anàloga relació d'afectivitat a la conjugal, pels qui, no trobant-se impeditos per contreure matrimoni, no tinguin vincle matrimonial amb una altra persona i acreditin, mitjançant el corresponent certificat d'empadronament, una convivència estable i notòria i amb una durada ininterrompuda no inferior a cinc anys. L'existència de parella de fet s'ha d'acreditar mitjançant certificació de la inscripció en algun dels registres específics existents a les comunitats autònomes o ajuntaments del lloc de residència, o mitjançant document públic en què consti la constitució d'aquesta parella.



Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació